

DUBRAVKA REBIĆ
LETU JE KRAJ

Urednik
Korana Borović

Copyright © Dubravka Rebić, 2025.
Copyright © IK Prometej, Novi Sad 2025.

Sva prava zadržana. Kopiranje, fotokopiranje, umnožavanje i korišćenje teksta u bilo kom obliku nije dozvoljeno bez prethodne pisane saglasnosti.

DUBRAVKA REBIĆ

Letu je kraj.

PROMETEJ
Novi Sad

Novi Sad, 2025.

Dani

Sava mi je sakrio knjigu Violen Uisman. Stavila sam je na pod, pored kreveta, i sad nije tamo. Kad se vrati iz šetnje, reći ću mu da mi ne dira stvari. Telefon zvoni svaki dan oko jedan, a isključila sam budilnik, ponadam se da je sin, stavim naočare i očekujem da ću na ekranu videti njegovo ime, ali nešto pišti i piše broj *trinaest*, a nije alarm. Nemoguće.

Treći mart je što znači da se bliži Dan žena kad od Save na poklon dobijem cveće, mada on zna da mi je žao i cveća i para. Najčešće uzme saksijsko, ali ono koje ne može dugo da izdrži i sasušiti se brže nego buket. Ipak se obradujem. Stigne mi poruka od sina na Vajber, *Srećan Osmi mart*. On napravi da se, kad otvoriš poruku, prikažu cveće i zvezdice. Onda obično odem u prepisku s Olgom i čitam; poslednje što sam joj napisala je *Srećan rođendan*, ona je odgovorila *hvala* i posle toga tišina. Nemam želju da je zovem, ko zna ko je ona sada i da li hoće da me čuje. Mislim da sam je kočila i da sam bila parazit, što je, naravno, primetila i udaljila se. Od zajedničke poznanice sam čula da živi u Australiji, da je otvorila salon za šišanje pasa i uveče peva u lokalnu koji drži neka faca. Ukućala sam njeno ime u pretraživač, dodala „Australija“ i videla da je objavila album na kojem peva ciganske pesme. Ima i dva snimka, okačila je fotografiju na kojoj izgleda prefinjeno, a u pozadini lupka tarabuka.

Dok čitam stare poruke shvatam da naš odnos i nije bilo toliko blizak koliko sam mislila i da me verovatno nije volela, ali je bila iskrena. Nije bila gruba. Ne zovem je zato što ne bih da se vratim u ulogu koju sam imala tada i kad pomislim da bih mogla da se zaglavim u njoj, poželim da napunim kadu, istrljam se sunderom i operem kosu. Ne bih u prošlost. Sada imam vremena da ujutru popijem čaj i dišem, ne razmišljam toliko o sebi, nisam zainteresovana. Kapanje po unutrašnjosti je dosadno; bolno sam dosadna. Nemam vremena da pogledam svaki balet u pozorištu, ni film sa Dženifer Lopez. Dovoljno sam sati potrošila na razmišljanje o sebi. Ali vraćaju mi se slike od pre pedeset godina. Naročito pre spavanja, ili ako se probudim usred noći. Setim se dede i njegovih debelih prstiju dok mota cigarete, mirisa njegovog parfema u obliku šišarke koji je stavljao dva puta godišnje i kako hoda ispred mene, visok kao bukva.

Tate se sećam kad odem na plivanje na Spens. On me je vodio na Zvezdaru na bazen, ali miris je isti i na vratima svlačionice ima podjednako mnogo rupa kao i na Spensu. Ranije su me muškarci zagledali dok sam ulazila u bazen, a sada me uglavnom ne primećuju, što mi prija. Osetim koliko mi njihovi pogledi smetaju kad na mene obrati pažnju neka matora drtina, starija i umornija od mene. Tata me je ostavljao u najplićem delu bazena, a onda je plivao do kraja smene i tuširao se toliko dugo da su nas jednom poterali do svlačionice i održali mu govor. Mogao je da ih pita da li znaju ko je on, ali nije. Kakav god da je bio, časti je imao.

O mami ne mislim, već je sanjam. U snu znam da je mrtva i noge mi se odseku, uvek mi kaže nešto što ujutru zabo-

ravim i satima ne mogu da dođem sebi. A ako se probudim usred noći, plašim se smrti i ne mogu da zaspim, jer osećam da će mi krevet propasti kroz pod i da ću nestati. Sava nema tih problema, zaspi za sekund i hrče, probudi se da ode u toalet, ali odmah zaspi i treba mu vremena da ustane. Za doručak jede kobasicu, opere je pod hladnom vodom, oguli i zaboravi da baci omotač u kantu. Jede kobasicu, paradajz, ljutu papriku i hleb, pa ga posle boli stomak. Radi, a u penziji je. Meni treba novac da bih bila srećna, ne mnogo novca, ali toliko da o njemu ne mislim i zato mi je drago što Sava donosi više nego što bi se očekivalo od čoveka u njegovim godinama. Letujemo u Dalmaciji, na proleće smo kod sina u Španiji, a zimu provodimo u gradu. Meni mozak ne radi kao što je radio, juče sam stavila daljinski u frižider, ali mogu da slikam i radim svakog dana. Petlove slikam. Prema narodnim legendama i verovanjima, noćni duhovi i đavoli nestaju s prvim krikom petla. Imala sam pedesetak. Neke su kupili naši prijatelji i Savine kolege, a neke su naručili ljudi koje ne poznajem, jer mi je sin napravio sajt. Prodaće se svi, a ja ću slikati sve bolje jer vežbam, trudim se, i imam šta da pokažem. Moj sin se slaže, ali primećujem da se svojim uspesima ne diči i ne zna da odreaguje kada ga pohvalim. Klimne glavom i promeni temu. Ista sam bila. Dok gledam svoje stare slike, dođe mi da uletim u njih i sebi prodrmam ramena.

Sava se ne vraća iz šetnje. Širom otvaram prozor, virim i gledam levo, pa desno, kao da prelazim put. Ne vidim ga. Sigurno je na Keju, ili je sreo nekog kolegu, pa su seli na klupu; lepo je vreme. Brinem se jer me je jutros komšinica pitala kako sam, a kad sam rekla da sam odlično, pomazila me je po

ruci i objasnila da pita jer se setila da Savi danas dajemo godinu dana. Upamtila je datum, jer je tad rođen njen unuk. Nasmešila sam se i otišla, jer ne znam kako da se postavim prema ludacima, ali mi je posle bilo krivo što joj nisam rekla da je nenormalna. Izvešću Boška i krenuti Savi u susret, sigurno ćemo se sresti. Obuvam čizme i kačim kašiku na kuku pokraj vrata. Na stalku za cipele nema Savine obuće.

*

Dvanaesti mart, Save nema. Pišem mu poruke na Vajber, ali ne stižu. Otišao je na put, a ne zna da podesi internet. Sigurno mi je rekao. Zaboravila sam. Otoplilo je, pa čaj pijem na terasi. Neko u dvorištu brusi drvenu ploču i taj zvuk me umiruje. Sunce i prisustvo drugih ljudi. Ne bih mogla da živim u kući. Hteo je Sava, kad smo se selili iz Beograda, da uzme kuću u Kamenici, ali sam bila protiv te ideje. Umiruje me saznanje da su svuda oko mene ljudi.

Ulazim u Vajber prepisku sa sinom i otvaram video-poziv. Moje lice na ekranu je suviše sivo, suvonjavo, koža lica mi se sliva niz vrat. Nešto nije u redu sa slikom. Ustajem i nameštam se naspram sunca. Bolje je. Sin se javlja. Kaže da je na poslu, da će me zvati posle i pita je li nešto hitno. Kažem da se tata ne javlja i pitam da li su se čuli. On podiže glavu i trepće. Odgovara: „Daj, kevo, nemoj sad, molim te“. Pita me da li je Angelina danas dolazila, ali ja ne mogu da se setim, pa kažem da nije. Pozvaće je on. Briše dlanom oči i kaže da ćemo se čuti posle. Čini mi se da ima alergiju, jer mu je crven nos i zato odlazim do kuhinje, stavljam naočare i po fioci tražim lekove, ali ne mogu da se setim kako su se zvali oni koje je Sava pio.

Ređam kutije i otvaram jedno po jedno uputstvo za upotrebu. Bole me oči. Može biti „Nixar“, „Nanosex“, „Ebixa“, „Presolol“, „Rapten K“, „Diklofenak“, „Bensedin“ ili „GingkoMax“. Upirem kameru ka kutijama i sinu šaljem poruku da vidi šta je od toga za polen, crven mu je nos. Poruka je pročitana.

*

Trinaesti mart je, a na ulicama je crvenim sprejom ispisano **15. 3.** Neko se zabunio. Danas se osećam loše. Probudila sam se oko pet ujutru i nisam mogla da zaspim, pa sam čitala tatin pokušaj autobiografije. Našla sam papire u njegovom stanu nakon što je umro. I ja ću napisati sve čega se sećam, jer mi mozak ne radi najbolje i došlo je vreme da to uradim, ali mi je teško da se skoncentrišem na slova. Nerviram se, jer mešam ćirilicu i latinicu, pišem, precrtavam i na kraju odustanem.

